

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی کرمان
پژوهشکده آینده پژوهی در سلامت

آنچه در اردیبهشت ماه گذشت؟

خلاصه عملکرد اردیبهشت ۱۴۰۲

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

خلاصه عملکرد اردیبهشت ماه ۱۴۰۲

پژوهشکده آینده پژوهی در سلامت

فهرست مطالب

- الف) بازدیدها و جلسات کاری مهم: ۳
- ب) برنامه‌های آموزشی و پژوهشی: ۵
- ج) پیگیری فعالیت‌های گذشته: ۸
- د) سایر رویدادها و امور جاری: ۸

الف) بازدیدها و جلسات کاری مهم:

در اردیبهشت ماه جلسات متعددی در حوزه پژوهشکده آینده پژوهی در سلامت برگزار گردید که در ذیل به اهم آنها اشاره میشود:

- ۱- جلسه ای با محوریت مرکز تحقیقات مدیریت سیاست گذاری دانشگاه علوم پزشکی شیراز و با همکاری پژوهشکده آینده پژوهی در سلامت و به منظور نهایی سازی ساختار گزارش پروژه آینده نگاری نظام سلامت برگزار شد. در این جلسه که با حضور دکتر حقدوست، دکتر کامران باقری لنکرانی و دکتر حسن جولائی برگزار گردید بر روی فرمت و سوالات کلیدی گزارش مذکور توافق حاصل شد.
- ۲- نشست **اولین رویداد دیده بانی دنیای آینده علوم مدیریت سلامت** با حضور دانشجویان علاقه مند و با حضور دکتر علی اکبر حقدوست و دکتر رضا دهنویه برگزار شد. طی این جلسه کارگروه های هفت گانه اجتماعی، سیاسی، اقتصادی، آموزش، فناوری، زیست محیطی و آینده بیماری ها در خصوص آینده علوم مدیریت سلامت به بحث و تبادل نظر پرداختند.
- ۳- جلسه ای با حضور معاون و مدیر محترم آموزشی پژوهشی سازمان نظام پزشکی کشور، ریاست دانشگاه علوم پزشکی آزاد اسلامی تهران، سازمان نظام پزشکی کرمان و روسای مراکز تحقیقاتی مرتبط با پژوهشکده آینده پژوهی در سلامت برگزار گردید. در ابتدای جلسه اولویت های پژوهشی ارائه شده از سازمان نظام پزشکی کشور مورد بحث قرار گرفت و در ادامه پیش نویس تفاهم نامه مشترک بین سازمان نظام پزشکی کشور و پژوهشکده ارائه گردید. پژوهشکده آینده پژوهی آمادگی جهت تهیه فکت شیت ها و بررسی و ارزیابی دیتابانک سازمان به منظور استخراج موضوعات در راستای تفاهم نامه را اعلام نمود.
- ۴- جلسه ای با حضور همکاران مرکز عوامل اجتماعی موثر بر سلامت و کارکنان شهرداری در خصوص رفع چالش های عقد قرارداد فی مابین برگزار شد. طی این جلسه چالش های کلیدی مطرح و مرتفع گردید.
- ۵- در حاشیه برگزاری جلسه با گروه آموزشی تغذیه، تعدادی از اعضای این گروه از پژوهشکده بازدید نمودند و پیشنهادات همکاری بین مراکز تحقیقاتی زیرمجموعه و گروه در زمینه آموزش و پژوهش دانشجویان تحصیلات تکمیلی تغذیه نیز مطرح گردید. اعضای مورد بیان نمودند که بسیاری از مباحث مطرح شده فراتر از سطح دانشگاه است و مقرر شد این مباحث (از جمله آینده نگاری تغذیه، سامانه گنجینه سلامت، کوله پشتی و ...) از سوی ایشان و از طریق وزارتخانه برای کل کشور پیگیری شود.

۶- مدیران مرتبط مجتمع صنعتی- معدنی گل گهر سیرجان و شرکت‌های پیمانکار تابعه ضمن بازدید از پژوهشکده آینده‌پژوهی در سلامت، درخصوص موضوعات همکاری فی‌مابین به توافق رسیده و خواستار اولویت‌بندی و تدوین برنامه و نقشه راه پیاده‌سازی آن‌ها شدند. محورهای زمینه‌های همکاری قابل تعریف بین دو مجموعه به شرح زیر مشخص گردید:

- داده‌کاوی و تجزیه و تحلیل داده‌های سلامت کارکنان و کمک فنی و حمایت علمی برای راه‌اندازی کوهورت کارکنان گل‌گهر
- انجام مطالعات آینده‌پژوهی و تولید فکت‌شیت‌ها و گزارشات سیاستی
- مدل‌سازی در سلامت، راه‌اندازی خدمات تله‌مدیسن و تولید بسته‌های آموزشی
- تحلیل استعداد طبیعی و غیرطبیعی بروز حوادث و سوانح و ارائه برنامه‌های پیشگیری و کاهش آسیب و همکاری در زمینه راه‌اندازی پدافند زیستی
- همکاری در ارتقاء سلامت روان و پرداختن سریع به مسائل حاد و یا مهم سلامت در منطقه

۷) جلسه مشترک مرکز تحقیقات سلامت در بلایا و فوریت ها با مدیر کل پدافند غیر عامل استان کرمان با حضور مدیر کل این سازمان، ریاست پژوهشگاه و برخی اعضای مرکز تحقیقات سلامت در بلایا برگزار شد. در این جلسه در مورد زمینه‌های همکاری مشترک بحث شد، همچنین قرار شد جلسه‌ای در خصوص استقرار مرکز مقابله با مهاجمین زیستی جنوب شرق کشور مشترک بین وزارت جهاد کشاورزی، وزارت بهداشت و سازمان پدافند غیرعامل کشور در کرمان و با حضور ریاست پژوهشگاه آینده‌پژوهی در سلامت در اواخر خرداد ماه برگزار گردد.

۸) در این ماه یک جلسه شورای مدیران و یک جلسه کمیته اجرایی پژوهشگاه برگزار گردید. در جلسه شورای مدیران مقرر گردید از کارشناسان ارزشیابی معاونت تحقیقات و فناوری دعوت شود تا در خصوص نحوه انجام ارزشیابی مراکز تحقیقاتی و جزئیات تکمیل فرم‌ها توضیحاتی را ارائه نمایند. کرسی‌های مراکز تحقیقاتی مجموعه نیز نهایی و مصوب گردید. در جلسه کمیته اجرایی نیز مصوب گردید تا فرایند پیشنهادی نحوه فعالیت‌های شتابدهنده بر اساس قوانین موجود برای طرح در جلسه شورای مدیران تدوین گردد.

ب) برنامه‌های آموزشی و پژوهشی:

۱. چاپ ۱۱ مقاله و تصویب ۸ طرح تحقیقاتی و ۵ کلیپ

- خلاصه ای از مهمترین مقالات چاپ شده :

1) The impact of the COVID-19 pandemic on the provision of HIV/AIDS-related services in Iran: a qualitative study

از آنجائیکه ارائه خدمات به افرادی که با HIV زندگی می‌کنند با چالش‌های بسیاری در طول پاندمی کووید-۱۹ روبرو بوده است مطالعه فوق صورت گرفت. هدف از این مطالعه بررسی تاثیر پاندمی کووید-۱۹ بر ارائه خدمات HIV/AIDS در ایران بود. در این مطالعه کیفی ۶ موضوع کلی مورد بررسی قرار گرفت. خدماتی که بیشترین تاثیر را از پاندمی کووید-۱۹ گرفته بودند، راه‌های تاثیر پاندمی کووید-۱۹، عکس العمل سیستم مراقبت بهداشتی، تاثیر بر نابرابری‌های اجتماعی، فرصت‌های موجود آمده از پاندمی و پیشنهاداتی برای آینده. بر اساس نظر شرکت کنندگان در مطالعه، کووید-۱۹ بر جنبه‌های مختلفی از زندگی بیماران تاثیر گذاشته بود مانند تغییرات در برنامه‌های مراقبت و همچنین بر رفتارهای پرخطر. با توجه به میزان درگیری جامعه با موضوع کووید-۱۹ و شوک ناشی از همه‌گیری، همانطور که سازمان بهداشت جهانی ذکر کرده است، لازم است تاب‌آوری سیستم‌های بهداشتی به منظور آمادگی بهتر جهت شرایط مشابه بهبود یابد.

2) Factors affecting the number of road traffic accidents in Kerman province, southeastern Iran (2015–2021)

حوادث جاده‌ای از علل مهم میرایی و ناتوانی در جهان بخصوص در کشورهای در حال توسعه مانند ایران به شمار می‌آیند. هدف از مطالعه حاضر استفاده تعیین یک مدل پیشگویی کننده دقیق بود تا فراوانی حوادث ترافیکی در کرمان برآورد شود. یافته‌های حاصل از مطالعه نشان داد که اضافه شدن عوامل انسانی، وسایل و محیط به آنالیزهای سری زمانی منجر به افزایش دقت مدل در پیش بینی فراوانی حوادث می‌شود نسبت به زمانی که از داده‌های تجمعی تصادفات به تنهایی استفاده شود. یافته‌های این تحقیق احتمالاً به کاهش بروز حوادث جاده‌ای در ایران کمک می‌کند.

3) Efficacy and Safety of a Protein-Based SARS-CoV-2 Vaccine, a Randomized Clinical Trial

پاندمی کووید-۱۹ یکی از چالش‌برانگیزترین مسائل مرتبط با بهداشت و سلامتی طی سال‌های اخیر بوده که سراسر دنیا را تحت تاثیر قرار داده و زندگی بشر را دست‌خوش تغییرات کرده است. در این راستا تولید واکسن به عنوان یکی از مهمترین راه‌کارها برای برون‌رفت از وضعیت در نظر گرفته شده است. میزان اثربخشی واکسن سوبرانا (پاستوکوک) در یک مطالعه کارآزمایی بالینی دوسوکور بر روی ۲۳،۹۵۹ نفر در ایران انجام گرفت. نتایج حاصل از این مطالعه نشان داد که میزان اثربخشی واکسن در رژیم دو دوز در پیشگیری از مثبت شدن تست PCR برابر با ۴۹.۷٪، برای پیشگیری از بیماری شدید ۷۶.۸٪، و برای پیشگیری از بستری شدن افراد در بیمارستان برابر با ۷۷.۷٪ بود. همچنین در رژیم درمانی سه-دوز میزان اثربخشی در پیشگیری از مثبت شدن تست PCR برابر با ۶۴.۹٪، برای پیشگیری از ابتلا به بیماری شدید برابر با ۹۶.۶٪ و برای پیشگیری از بستری شدن در بیمارستان برابر با ۹۶.۶٪ برآورد شد.

4) An Intelligent Diagnosis of Liver Diseases using Different Decision Tree Models

سرطان کبد سومین علت شایع مرگ و میر ناشی از سرطان است. هوش مصنوعی به عنوان یک ابزار تشخیصی می‌تواند بار کاری پزشکان را کاهش دهد. اما ترس اصلی این است که به دلیل وجود علل و عوامل متعدد، بیماری‌های کبدی به راحتی قابل تشخیص نیستند. این مطالعه بیماری کبد را به صورت هوشمند تجزیه و تحلیل می‌کند. در این تحقیق از مدل‌های درخت تصمیم مختلف استفاده شد. پرونده ۵۸۳ بیمار در شمال شرقی آندرا پرادش، هند که در دانشگاه کالیفرنیا در سال ۲۰۱۲ ثبت شده بودند، جمع‌آوری شد. مدل‌های درخت تصمیم با سه معیار حساسیت، دقت و مساحت زیر منحنی ROC مقایسه شدند. در این مطالعه، Decision-Stump نتایج بهتری نسبت به سایر مدل‌ها نشان داد. دقت، حساسیت و منحنی ROC تصمیم-استامپ به ترتیب ۷۱/۳۰، ۱ و ۰/۶۴۶ بود. نتیجه کلی مطالعه نشان داد که مدل برتر با بالاترین دقت، مدل تصمیم-استامپ است. بنابراین، مدل Decision-Stump برای تشخیص بیماری کبد توصیه می‌شود. این مقاله برای تخصیص منابع بهداشتی برای افراد پرخطر بسیار ارزشمند است.

5) Bibliometric analysis of the use of artificial intelligence in COVID-19 based on scientific studies

یکی از این استراتژی‌ها، تحلیل استنادی است که توسط محققان برای برنامه‌ریزی تحقیق استفاده می‌شود، مقاله‌ای که توسط مقاله دیگری به آن ارجاع داده می‌شود «استناد» دریافت می‌کند. با استفاده از تجزیه و تحلیل کتاب‌سنجی می‌توان توسعه حوزه‌های پژوهشی و تأثیر نویسندگان را بررسی کرد. مطالعه حاضر با هدف شناسایی و تجزیه و تحلیل ویژگی‌های ۱۰۰ مقاله پر استناد در مورد استفاده از هوش مصنوعی در مورد COVID-19 انجام شد. نتیجه کلی مطالعه نشان داد که تجزیه و تحلیل کتاب‌سنجی فعلی رشد قابل توجه استفاده از هوش مصنوعی برای COVID-19 را نشان می‌دهد. با استفاده از این نتایج، اولویت‌های پژوهشی به وضوح مشخص می‌شوند و محققان می‌توانند بر موضوعات داغ تمرکز کنند.

6) Performance evaluation of the districts' primary health care system in Iran; A case study

مدیران جهت برنامه‌ریزی، سازماندهی و بهبود عملکرد سازمان خود، نیازمند اندازه‌گیری و ارزیابی عملکرد زیرمجموعه‌های خود هستند. در این مطالعه عملکرد و کارایی نظام مراقبت‌های اولیه سلامت شهرستان‌ها در دانشگاه علوم پزشکی کرمان با استفاده از مدل تحلیل پوششی داده‌ها مورد ارزیابی قرار گرفت.

7) What is the mind map of the hospital's future changes in a developing country like Iran? A qualitative study

بیمارستان‌ها نقش حیاتی در آینده نظام‌های سلامت دارند اما تغییر خواهند کرد. شناسایی جنبه‌های بالقوه تغییر به مدیران کمک می‌کند تا رویکردی فعال در برخورد با آنها داشته باشند، از فرصت‌ها استفاده کنند و از تهدیدها دوری کنند. این مطالعه نقشه ذهنی تغییرات آتی در بیمارستان‌های ایران را برای ایجاد پایگاهی برای مطالعات مرتبط بیشتر یا تهیه شواهدی برای مداخلات و تصمیم‌گیری‌های مرتبط با آینده ارائه می‌کند. نتیجه کلی مطالعه بیان می‌کند که بسیاری از تغییرات تأثیرگذار بر بیمارستان‌هایی که ریشه در گذشته دارند، تا آینده نیز ادامه دارد، اما نکته، شدت و سرعت فزاینده متغیر است. سیستم‌های مراقبت بهداشتی به یک رویکرد سیستماتیک برای نظارت بر محیط نیاز دارند تا به روز، چابک و فعال باشند. این سیستم‌های نظارتی در ارائه شواهد برای تصمیم‌گیرندگان در سطح کلان ضروری هستند.

۲. کلیپ‌ها:

کلیپ‌های فلسفه و حکمت سلامت با موضوعات انسان‌شناسی، هستی‌شناسی و عوامل وجود، کالبدشناسی جامعه، آینده‌پژوهی و مدل جامع تمدن‌سازی جوامع و معرفت‌شناسی فطری در سایت مرکز تحقیقات مدیریت ارائه خدمات سلامت در قسمت کلیپ‌ها در بخش ترجمان دانش منتشر شد.

ج) پیگیری فعالیت‌های گذشته:

- کارگاه‌های برگزار شده:
 ۱. کارگاه مطالعه سرولوژیک و رفتاری مصرف کنندگان تزریقی مواد در ایران در شهرهای زاهدان، ساری، تبریز، یزد، تهران و کرج، کرمانشاه، خرم آباد توسط مرکز HIV
 ۲. کارگاه داده کاوی با نرم افزار orange و کارگاه آشنایی با شتابدهنده استارت‌آپ‌ها توسط مرکز انفورماتیک پزشکی
 ۳. از سلسله کارگاه‌های مدیریت آکادمیک منطبق بر واقعیت‌های کشور / کارگاه‌های خودشناسی بصورت هفتگی برگزار گردید.

د) سایر رویدادها و امور جاری:

- اعضای هیات علمی مرکز تحقیقات انفورماتیک پزشکی در اولین کنگره بین‌المللی هوش مصنوعی در جزیره کیش حضور یافتند و همراستا با اهداف کنکره به ارائه پروژه‌های هوش مصنوعی خود (پیش‌بینی نیازهای دارویی بیمارستان افضل پور شهر کرمان، پیش‌بینی موارد خودکشی‌های مجدد با استفاده از الگوریتم‌های یادگیری ماشین، پیش‌بینی عمل جراحی لامینکتومی با استفاده از هوش مصنوعی، تشخیص کانال عصبی دندان با استفاده از عکس‌های تک دندان (PA)، خوشه بندی و آنالیز نوبت‌های کاری پرسنل درمانی، غربالگری بیماری کرونا با استفاده از صدای سرفه و تشخیص با عکس ساده و CT Scan قفسه سینه) پرداختند .

در پایان از تلاش دسته جمعی تیم پژوهشکده که رویدادهای بیان شده را آفریدند، کمال تشکر را دارم.